



تقسیم بندی نماد در بافت شعر دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی

دکتر علیرضا اقدامی^۱، وحید محمودی چابک^۲

۱-استاد راهنما

۲-کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

چکیده

اصطلاح نماد مفهوم بسیار وسیعی دارد آنچنان که می توان از آن برای توصیف هر شیوه ی بیانی به صورت غیر مستقیم استفاده کرد. نماد در قلمرو ادبیات و شعر از پیشینه ای طولانی برخوردار است. نماد عبارتست از هر علامت و نشانه و اشاره که بر معنی و مفهوم ورای آنچه ظاهر آن می نماید، دلالت کند. نمادگرایی فقط نشان دادن یک مفهوم به جای مفهوم دیگر نیست، بلکه به کارگیری از تصاویر عینی و ملموس برای بیان افکار و ذهنیات انتزاعی نیز هست. دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی نیز یکی از این شاعرانی است که با بهره گیری از استقلال اندیشه و کاربرد زبان و ترکیب زبان با فرهنگ غنی ایرانی و با آگاهی کامل از پیشینه ی تاریخی، سیاسی و اجتماعی کشورش ایران، توانسته در عرصه ی شعر معاصر از نمادها به نحو مطلوبی استفاده نماید. و در واقع به سمبولیسم اجتماعی در شعر دست یابد. در این پژوهش پس از تشریح و تعریف نمادها، طیف مفهومی آن ها با ذکر نمونه یا نمونه هائی از هر کدام تشریح گردید.

واژگان کلیدی: نماد، نمادگرایی، تمثیل، اسطوره، شعر، شفیعی کدکنی